

Opties zoals ze gebruikt worden binnen het TARBO-systeem

(mini-cursus)

Concept 1 + 2

Al eerder heb ik opties "de mooiste uitvinding na het wiel" genoemd.

Niet alleen omdat je zonder ook maar één aandeel of belang in een index in bezit te hebben, er toch aan kunt verdienen. Dit terwijl het kapitaalbeslag klein is en het resultaat, afhankelijk van de looptijd van de opties, doorgaans veel sneller op je rekening staat. Maar ook omdat je niet apathisch hoeft aan te zien als een positie zicht niet goed ontwikkeld, maar tussentijds heel gemakkelijk kunt bijsturen.

Een positie die dreigt in het verlies te komen (en/of die dat eigenlijk al enigszins is, kan men in veel gevallen ombuigen naar een positie die toch nog in de groene cijfers eindigt.

Wel jammer dat er enige kennis van zaken nodig is, maar voor degenen die daar aardigheid in hebben is dat niet zo erg.

Voor deze groep volgt hier een mini-cursus in deze interessante materie en die sluit mooi aan op het "stripverhaal" over opties welke Euronext op grote schaal heeft verspreid.

De basisprincipes en de verschillen tussen Call en Put-opties worden daarin op een zeer praktische en heldere wijze geïllustreerd.

01 Enkele dingen die u moet weten over de gebruikelijke benamingen:

Met opties kun je 3 dingen doen:

- a) kopen
- b) verkopen
- c) schrijven

De eerste twee begrippen spreken voor zich. Met het derde begrip is iets aan de hand. Het schrijven van een optie is namelijk ook verkopen, maar . . . dan op een moment dat je hem helemaal niet hebt!

In vakjargon noemt men dat "ongedekt" of "naakt" schrijven.

Het maakt daarbij niet uit of het een Call of een Put optie betreft.

Heb je echter de onderliggende waarde (bijvoorbeeld aandelen) daadwerkelijk in bezit dan kun je daarop ook Calls schrijven en dan heet het "gedekt" schrijven.

Heb je eerst een dure Call of Put gekocht en je schrijft daarop bijvoorbeeld een goedkopere Call of Put dan is dat het eigenlijk ook "gedekt" schrijven, maar binnen het TARBO systeem hanteren we gemakshalve alleen de term "schrijven" omdat dat voldoende duidelijk is.

Koopt men een optie die men nog niet had, dan noemen we dat een "openingskoop"

Verkopen we een optie die we echt hebben, dan spreekt men van een "sluitingskoop"

Verkopen we een optie die we niet hebben, dan heet het een "openingsverkoop". Dit is wat we dus "schrijven" noemen.

Opties kun je handelen op onderliggende waarden zoals bijvoorbeeld aandelen en indexen. Binnen het TARBO-systeem is er alleen sprake van indexopties, wat het geheel al een stuk overzichtelijker maakt.

Er is met opzet niet voor aandelenopties gekozen om problemen zoals ongewenste leveringen van aandelen (verplicht kopen, terwijl je ze eigenlijk niet eens wilt hebben) of ongewenste leveringen (verplicht leveren terwijl je ze niet eens hebt en ze dan eerst op de beurs moet gaan kopen) te voorkomen.

Bij indexopties wordt, mocht zich bovenstaande situaties tijdens de expiratie voordoen, alles gewoon in Euro's gladgestreken, zonder dat je ook maar iets hoeft te doen. Met andere woorden: winsten worden automatisch op je rekeningen bijgeboekt en verliezen worden automatisch afgeboekt. Het leuke is dat je bij indexopties nooit bang hoeft te zijn voor "uitoefening" door de tegenpartij, zoals dat bij aandelenopties wel het geval kan zijn.

Indexopties heb je in allerlei looptijden en in het TARBO-systeem heet dat gewoon LT (LoopTijd) hetgeen staat voor het aantal kalenderdagen dat de desbetreffende optie nog loopt. De dag dat een optie ophoudt te bestaan heet de "Expiratiedag" en die is altijd op de 3e vrijdag van de desbetreffende maand. (Klokslag 16,00 uur)

Mocht die vrijdag op een feestdag vallen, dan is het de donderdag daarvoor. (ook om 16.00 uur)

Er zijn opties die per dag expireren, per week of per maand.

Deze heten dan gewoon dag, week of maandopties.

De koersen, of liever gezegd de prijzen waarop ze expireren, noemt men de "uitoefenprijzen" en wil je laten zien dat je er echt verstand van hebt, dan noem je dat de "strikes".

Heeft een optie de uitoefenprijs (strike) waar een index (bijvoorbeeld de AEX) toevallig op staat, dan noemen we die optie "at the money".

Ligt de uitoefenprijs van een Call echter boven de koers van dat moment dan heet hij "out of the money". Een Put waarvan de strike ver onder de actuele koers ligt is eveneens "out of the money". Het leuke van dit soort opties is dat de prijs van dergelijke opties louter bestaat uit "tijd- of verwachtingswaarde" in vakjargon ook wel "lucht" genoemd.

Deze opties zijn intrinsiek namelijk niets waard, maar voor alleen het idee dat ze door een stijgen of dalen van de beurs wel eens veel waard zouden kunnen worden, wordt er veel geld voor betaald.

Het verkopen van "lucht" is het principe waar het TARBO-systeem op is gebaseerd.

Dit dient dan op een zodanige manier te gebeuren dat bij grote beursbewegingen er nog steeds geen probleem ontstaat als de geschreven Calls of Put-opties "in the money" zouden komen en daardoor heel duur zouden worden. Van "in the money" is namelijk sprake zodra de uitoefenprijs van de geschreven optie de actuele koers van de AEX zou gaan passeren. Een geschreven Call met een strike van 400 komt namelijk in de problemen zodra de AEX hoger dan 400 gaat en bij een geschreven Put met een strike van 300 is dat het geval als de AEX onder de 300 zou zakken.

Binnen het TARBO-systeem wordt dat zoveel mogelijk vermeden door de posities tijdig bij te stellen, maar zou je niets doen dan zou dat een verliespost kunnen opleveren.

Degenen die de bovengenoemde Calls en Puts hadden gekocht waren uiteraard heel blij geweest als hun opties "in the money" waren gekomen.

Hiermee hebben we dus de verschillen behandeld tussen de begrippen:

" at the money" (dure opties welke gelijk of nagenoeg gelijk zijn aan de beurskoers)

"out the money" (goedkopere opties welke verwijderd zijn van de beurskoers)

"in the money" (zeer dure opties welke a.h.w. noteren in de beurskoers)

Een optieprijs van een "i.t.m" optie kun je onderverdelen in twee prijscomponenten.

a) het stukje wat hij daadwerkelijk "i.t.m" zit, wordt genoemd "intrinsiek"

b) alles wat de optie duurder is noemt met "tijd-of verwachtingswaarde" of te wel "lucht"

Een "a.t.m" optie heeft nog net geen intrinsieke waarde en bestaat daarom uit "lucht"

Bij een "o.t.m" optie is dat eveneens het geval.

In de meeste gevallen is er bij de prijs van opties dus een aanzienlijke hoeveelheid "lucht" inbegrepen. Het TARBO-systeem haalt zijn rendement uit het feit dat opties worden "geschreven" wanneer er lucht inzit met de bedoeling om ze zodanig te laten expireren of gewoon eerder terug te kopen op het moment dat alle lucht verdwenen is. De optelsom van alle lucht die uit de diverse geschreven opties verdampt, vormt de winst van het systeem. Tijdens de looptijd dient de totaalpositie echter zo mooi mogelijk in balans te worden gehouden, zodat er geen ongelukken gebeuren waarbij "geschreven" opties plotsklaps veel duurder teruggekocht moeten worden dan men zelf ontvangen heeft, zonder dat er weer andere opties tegenoverstaan die dat verlies weer compenseren. Om dit "bewaken" of te wel "monitoren" te vergemakkelijken wordt een gemakkelijk te bedienen Optieanalyseprogramma gebruikt. Zo'n programma neemt veel werk uit handen. Je ziet op het scherm namelijk een getekende trapezium of boog waarin de AEX als een verticale lijn staat aangegeven. Expireer je binnen deze figuur, dan zit je in de winstzone.

Door het doen van bijstellingen dien je te zorgen dat je inderdaad in- en niet naast de figuur expireert. Alle moeilijke denkwerk is dus teruggebracht tot een getekend plaatje waaraan je precies kunt zien waar het gevaarlijk zou kunnen gaan worden.

02 Beweeglijkheid of te wel de volatiliteit

De optieprijsen zijn niet alleen afhankelijk van de koers van de onderliggende waarden waarop ze zijn gebaseerd, maar ook van de mate waarin de onderliggende waarde (In ons geval de AEX) beweegt.

De beweeglijkheid wordt uitgedrukt in % en noemt men de volatiliteit.

Men kent de historische en de impliciete volatiliteit. (Kortweg de IV)

Bij een relaxte rustige beurs is de IV erg laag, bijvoorbeeld 12%.

In dat geval zijn de opties relatief goedkoop.

Dat is ook heel logisch omdat beleggers die opties kopen doorgaans als oogmerk hebben dat de opties duurder worden door een marktbeving, in de door hen gewenste richting. Wanneer de markt praktisch niet beweegt is de kans dat de gewenste beweging optreedt maar betrekkelijk klein en daardoor is men niet bereid om veel geld voor de opties te betalen. De opties worden dan gezien als lootjes in een loterij waar de kans dat je wat wint niet zo groot is.

Wordt de markt echter ineens erg onrustig en wisselen stijgingen en dalingen elkaar snel af, dan komt dat ogenblikkelijk tot uitdrukking in de IV en lopen de prijzen van de opties snel op. Dan worden de lootjes plotseling een stuk kansrijker, dus duurder!

Omdat de IV bijna altijd afwijkt van de echte beweeglijkheid van de markt, welke men de "historische volatiliteit" noemt, is nog wel interessant om te weten hoe de IV wordt berekend.

Het optieanalyseprogramma rekent op de achtergrond namelijk permanent dit percentage uit door de theoretische waarde van de opties (volgens de Black & Scholesmethode) razendsnel te vergelijken met de prijzen die op de beurs daadwerkelijk worden betaald.

Wanneer de IV hoog is, wordt er binnen het TARBO-systeem dan wel meer geld ontvangen, maar zoals eerder uitgelegd, neemt tegelijkertijd het risico ook toe.

Om die reden wordt in het systeem voor de te schrijven optieseries (strikes) gekozen die verder weg liggen, waardoor het risico weer gereduceerd wordt.

De besturing via het optieanalyseprogramma wordt daardoor al direct een stuk gemakkelijker.

In de volgend Clicknieuws wordt de mini-cursus verder aangevuld.

AANVULLING no 1 op het 1e Concept:

Nu is het werken met een goed optieanalyseprogramma sowieso niet moeilijk. In het kort komt het er op neer dat, wanneer men een aantal opties bij het programma invoert er direct al automatisch een grafiek wordt getekend die duidelijk aangeeft hoe de winst/ verlieskansen liggen.

Het maken van invoerfouten blijkt dan ook onmiddellijk!

Je kunt de invoer dan simpel veranderen waardoor de grafiek er beter uit komt te zien.

Als de grafiek helemaal naar genoegen is kun je hem save en desgewenst daarna alsnog proberen om de positie nog gunstiger/ veiliger te maken.

Je kunt dat proberen door er bijvoorbeeld nog een optie bij te simuleren of juist weer weg te halen. Het resultaat daarvan wordt dan "live" met een blauwe simulatielijn aangegeven, waarbij het oorspronkelijke idee gewoon in het zwart getekend blijft staan.

Wat ook dikwijls voorkomt is dat een optie wel goed is gekozen, maar dat hij om een mooi resultaat te behalen net op een te hoge of te lage uitoefenprijs (strike) is geplaatst.

Door zo'n optie d.m.v. een simulatie naar een iets hogere of lagere strike te verplaatsen kan het eindresultaat van een strategie soms sterk verbeteren.

Wanneer men zonder optieanalyseprogramma zou werken is het denkbaar dat men deze verbetering compleet over het hoofd ziet.

Men heeft de positie dan dikwijls al in werkelijkheid ingenomen en loopt dan onnodig risico of mist gewoon rendement. Wanneer men een positie VOORAF helemaal netjes via het optieanalyseprogramma heeft scherpgesteld, weet men zeker dat er geen vergissingen inzitten en men een positie met de beste uitgangspunten krijgt.

Behalve bij de set-up van een optiepositie is een optieanalyseprogramma van groot belang, maar ook bij het bewaken van een eenmaal lopende positie.

Men ziet bij het hoger of lager gaan van de AEX ogenblikkelijk als de positie in gevaar dreigt te komen en heeft dan nog alle gelegenheid om in te grijpen.

Dat "ingrijpen" c.q. "bijstellen" doet men ook weer door eerst in het optieanalyseprogramma een verbetering te simuleren. Dikwijls is er keuze uit verschillende mogelijkheden. Door deze d.m.v. een simulatie, allemaal een voor een uit te proberen, ziet men vanzelf welke oplossing de beste is.

Pas daarna wordt de gevonden bijstelling in werkelijkheid gedaan.

Vervolgens wordt de bijstelling met precies dezelfde prijzen als die in de echte rekening zijn betaald of zijn ontvangen, in het optieanalyseprogramma ingevoerd, zodat de portefeuille in het optieanalyseprogramma weer precies klopt met de echte rekening.

Mocht er nog een volgende bijstelling nodig zijn kan men dus op het bijgewerkte depot verder werken. Soms maak ik op voorhand al een nieuwe simulatie voor het geval de positie nogmaals te ver naar een bepaalde kant zou lopen. Dikwijls is zo'n bijstelling, bij nader inzien niet nodig, maar als het wel nodig blijkt dan heeft men al enigszins een idee wat voor soort bijstelling het ongeveer zou moeten worden.

In de volgend Clicknieuws wordt de mini-cursus verder aangevuld.
